

kredsene sloges fast. Og forud, da Grundlovsændringsforslaget forelaa i sin første stilsfærdige og spagsfærdige Begyndelse, da det kun drejede sig om dette ene Tal, da vilde man slet ikke høre Tale om dette Forslag; man endte en 4-aarig Forhandling derom ikke med en Udvalgsbetænkning, men med en Tilkendegivelse til Ministeren om, at Tilslutning til dette Forslag vilde ikke kunne ventes.

Hvad det andet af Forslagets Hovedpunkter angaar, den fuldstændige Omdannelse af Landstinget, den fuldstændige Ophevelse af de nu gældende Valgretsbestemmelser for dette Ting — og det baade den privilegerede som ogsaa den almindelige Valgret —, kunde jeg ved første Behandling her i Vinter, som jeg kan det nu, tilsiige vort Partis Tilslutning til de fremsatte Hovedbetragtninger. Først denne, at vi bevarer Tokammersystemet, at vi ved Siden af Folketinget bevarer et Landsting, der ikke er et blot Ekko af Folketinget, saaledes som den forrige Konseilspræsident ofte gav sin Tanke om denne Sag Udtryk, men som har den Opgave, den Stilling at være prøvende, overvejende, regulerende, saaledes som det er udtalt i Folketingsudvalgets Betænkning i Fjor. Denne Udtalelse i Betænkningen synes fremsat paa alle de tre Partiernes Vegne, der havde sluttet sig til Grundlovsforslaget, saaledes at det altsaa er hele Folketingsflertallets Opfattelse, at det nye Landsting bør ved sin Sættelse frembyde Muligheden for og skal have til Opgave at være en Regulator i Maskineriet.

Som vi kunde give denne Hovedbetragtning vor Tilslutning, saaledes kunde vi det ligeledes overfor den anden, at gaar vi til en Nyskabelse af Landstinget, vil der ikke kunne gives Plads for særlige Privilegier, særlig Stemmeret knyttet som nu til en vis Grundbesiddelse for Landet eller til en vilkaarlig fastsat Indtægtsgrænse i Købstæderne. Privilegeret Valgret vil ikke kunne findes. Og lad mig her indskyde, at det Resultat naaedes dog ogsaa under Grundlovsforhandlingen sidste Vinter — sammen med Resultatet i Spørgsmaalet om Kvinders Valgret —, at hele Højre her i Tinget har erkendt Umuligheden af at fastholde den særlige Valgret for 1100 store Landejendomsbeddere og Valgretsgrænsen i Købstæderne mellem Mænd med over og under 2,000 Kr.s Skatteindtægt. Ingen vil fastholde de nugældende Landstingsprivilegier i den gældende Grundlov af 1866. Den Skanse staar nu forladt og rømmet. Ganske vist

standsede man Sagens Behandling, saa Afstemning kom ikke til at foreligge, men baade i den først udsendte Beretning om, hvad de konservative Partier var blevet enige om, og i det endelige Forslag i Betænkningen er alle de Privilegier, der nu findes i Grundloven, altsaa først og fremmest Særprivilegiet for det store Hartkorn, raserede og forladte. Betydningen heraf vil ikke kunne miskenkes. Det, til hvis Fordel det dog i alt Fald kan siges, at det har det bestaaendes Ret, at det er og har været den gældende Lov i snart et halvt Aarhundrede, det har ingen Forsvarere, heller ikke indenfor Højre. Alle er enige om, saaledes som Sagen officielt foreligger i det stillede Forslag og i Betænkningen, at de bestaaende Privilegier til Landstinget ikke kan fastholdes. Et Forsvar for disse har ingen mere villet forsøge.

Denne Erkendelse skulde man nu synes — skulde i alt Fald for vor Betragtning synes — at maatte være det længste Stykke af Vejen fra det nugældende hen til en Forhandling om et Landsting, hvor Privilegier overhovedet ikke længere findes. Og siden Højre i Foraaret fremsatte dette Standpunkt, den fuldstændige Rømnig af Forfatningens nuværende Privilegier, har vi haft Folketingsvalg. Ganske vist blev dette Valg ingenlunde blot et Valg paa Grundlovssagen. De to Partier, der som Sejrens Frugt nu danner Basis for det nye Ministerium, bragte jo meget andet ind, de bekæmpede Ministeriet Berntsen og det Parti, hvorfra dette var udgaet, baade med Forsvarssagen og Skattelovene og mistænkeliggjorde af alle Kræfter Venstres Stilling til Grundlovssagen, saa Valgets Linier blev langt fra rene og klare. Men Valget gav dog en Lære, som ingen kan være blind for eller se bort fra. Paa eet Punkt gav Valget ren Besked. Vælgerne tog paa Valgdagen ingenlunde Stilling til dette Forslags Enkeltheder, men de sluttede sig med stort Flertal til Forslagets Hovedprincip, at den almindelige Valgret skal danne Grundlaget for begge Rigsdagens Ting. Det er det, der er sket, siden vi behandlede Sagen her i afvigte Vinter. Det bør nu være Tingets Sag paa dette Grundlag at optage en Forhandling om, under hvilke Former den almindelige Valgret skal udøves til Landstinget, og under hvilke Former der paa dette Grundlag bedst kan bygges et Landsting, der har Mulighed for at kunne virke som en prøvende og regulerende Faktor.